Този документ е средство за документиране и не обвързва институциите

►**B** **ДИРЕКТИВА 2009/22/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**

от 23 април 2009 година

относно исковете за преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на потребителите

(кодифицирана версия)

(текст от значение за ЕИП)

(ОВ L 110, 1.5.2009 г., стр. 30)

Изменена със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
►**M1**	Директива 2013/11/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 година	L 165	63	18.6.2013 г.
►**M2**	Регламент (ЕС) № 524/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 година	L 165	1	18.6.2013 г.

▼B

ДИРЕКТИВА 2009/22/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 23 април 2009 година

относно исковете за преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на потребителите

(кодифицирана версия)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 95 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ([2]),

като имат предвид, че:

(1) Директива 98/27/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 година относно исковете за преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на потребителите ([3]) е била неколкократно и съществено изменяна ([4]). С оглед постигане на яснота и рационалност посочената директива следва да бъде кодифицирана.

(2) Някои директиви, посочени в приложение I към настоящата директива, определят правилата за защита на интересите на потребителите.

(3) Съществуващите механизми за осигуряване на спазването на посочените директиви както на национално, така и на общностно равнище, невинаги позволяват нарушенията, увреждащи колективните интереси на потребителите, да бъдат своевременно преустановени. Колективни интереси означава интереси, които не представляват обикновен сбор от интереси на отделни лица, които са засегнати от нарушение. Това не засяга производствата, образувани по инициатива на отделни лица, увредени от нарушение.

(4) Доколкото става въпрос за целта да се преустановят незаконните според приложимите национални разпоредби практики, ефективността на националните мерки, въвеждащи съответните директиви, включително на защитните мерки, над нивото, изисквано от тези директиви, при условие че са в съответствие с Договора и са разрешени от посочените директиви, може да бъде намалена, когато тези практики пораждат последици в държава-членка, различна от тази, в която са възникнали.

([1]) ОВ C 161, 13.7.2007 г., стр. 39.
([2]) Становище на Европейския парламент от 19 юни 2007 г. (ОВ C 146 E, 12.6.2008 г., стр. 73) и решение на Съвета от 23 март 2009 г.
([3]) ОВ L 166, 11.6.1998 г., стр. 51.
([4]) Вж. приложение II, част А.

▼B

(5) Тези трудности може да попречат на безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар, доколкото от тях следва, че е достатъчно да се премести източникът на незаконната практика в друга държава, за да бъде поставен извън обхвата на всички форми на правоприлагане. Това представлява нарушаване на конкуренцията.

(6) Тези трудности могат да намалят доверието на потребителите във вътрешния пазар и могат да ограничат обхвата на действие на организациите, представляващи колективните интереси на потребителите или независимите обществени органи за защита на колективните интереси на потребителите, увредени от практики, представляващи нарушение на общностното право.

(7) Тези практики често преминават границите между държавите-членки. Съществува неотложна необходимост от известно сближаване на националните разпоредби, които позволяват преустановяването на тези незаконни практики, без значение в коя държава-членка са се породили последиците от незаконната практика. По отношение на компетентността това не засяга правилата на международното частно право и конвенциите в сила между държавите-членки, като същевременно се спазват общите задължения на държавите-членки, произтичащи от Договора, и по-специално свързаните с безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар.

(8) Целта на предвижданото действие може да бъде постигната само от Общността. Следователно задължение на Общността е да предприема действия.

(9) Член 5, трета алинея от Договора задължава Общността да не надхвърля необходимото за постигане на целите на Договора. В съответствие с посочената разпоредба следва, доколкото е възможно, да бъдат взети предвид особеностите на националните правни системи, като на държавите-членки се предостави възможността да избират между различни варианти, които имат еднакви последици. Съдилищата или административните органи, компетентни да се вземат решения в производствата, посочени в настоящата директива, имат правото да разглеждат и последиците от предходни решения.

(10) Един от вариантите следва да включва изискването един или повече независими обществени органи, специално натоварени със защита на колективните интереси на потребителите, да упражняват правата на иск, посочени в настоящата директива. Друг вариант следва да позволява упражняването на тези права от организации, чиято цел е защитата на колективните интереси на потребителите, в съответствие с критериите, определени в националното законодателство.

(11) Държавите-членки следва да могат да избират между тези два варианта или да ги съчетават при определянето на национално равнище на органите и/или организациите, компетентни за целите на настоящата директива.

▼B

(12) С оглед борба с нарушенията, извършени в рамките на Общността, следва да се прилага принципът на взаимното признаване на тези органи и/или организации. Държавите-членки следва, по молба на техните национални структури, да съобщят на Комисията наименованието и целта на техните национални структури, компетентни да предявяват иск в тяхната собствена държава в съответствие с разпоредбите на настоящата директива.

(13) Задължение на Комисията е да осигури публикуването на списък на тези компетентни структури в *Официален вестник на Европейския съюз*. Докато не бъде публикувана декларация в обратен смисъл, компетентните структури се считат за правоспособни, ако са включени в този списък.

(14) Държавите-членки следва да имат правото да изискват провеждането на предварителни консултации по инициатива на страната, която възнамерява да предяви иск за преустановяване на нарушения, с цел да се даде на ответната страна възможност да преустанови оспореното нарушение. Държавите-членки следва да имат правото да изискват тази предварителна консултация да бъде проведена съвместно с независим обществен орган, посочен от самите тях.

(15) Когато държавите-членки са установили, че следва да се проведе предварителна консултация, следва да бъде определен краен срок от две седмици след получаване на искането за провеждане на консултация, след който, ако не бъде преустановено нарушението, ищецът има право да сезира компетентния съд или административен орган без по-нататъшно отлагане.

(16) Комисията следва да представи доклад относно действието на настоящата директива, и по-специално за нейния обхват и действието на института на предварителни консултации.

(17) Прилагането на настоящата директива не следва да засяга прилагането на общностните правила за конкуренцията.

(18) Настоящата директива не следва да засяга задълженията на държавите-членки относно посочените в приложение II, част Б срокове за транспониране в националното право и за прилагане на директивите,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Приложно поле

1. Целта на настоящата директива е да сближи законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки по отношение на посочените в член 2 искове за преустановяване на нарушения, целящи защита на колективните интереси на потребителите, посочени в ►**M2** актовете на Съюза, изброени в приложение I ◄, с оглед осигуряване безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар.

▼B

2. За целите на настоящата директива нарушение означава всяко действие, противоречащо на ►M2 актовете на Съюза, изброени в приложение I ◄, така както са транспонирани в националния правопорядък на държавите-членки, което уврежда колективните интереси, посочени в параграф 1.

Член 2

Искове за преустановяване на нарушения

1. Държавите-членки определят съдилищата или административните органи, компетентни да се произнасят в производствата, образувани по инициатива на компетентните структури по смисъла на член 3, целящи:

а) преустановяване или забрана на всякакво нарушение, с необходимата грижа и при необходимост в рамките на бързо производство;

б) при необходимост — вземане на мерки, като публикуване на цялото решение или на откъси от него в считана за подходяща форма и/или публикуване на коригиращо изявление с оглед отстраняване на продължаващите последици от нарушението;

в) доколкото правната система на съответната държава-членка позволява това — осъждане на ответната страна да заплати в полза на държавата или на всеки бенефициер, посочен или предвиден във вътрешното законодателство, определена сума за всеки ден на забава или всяка друга сума, предвидена в националното законодателство, с оглед гарантиране изпълнението на решенията, в случай на неизпълнение на решението в срока, определен от съда или административните органи.

2. Настоящата директива не засяга разпоредбите на международното частно право относно приложимото право, което по принцип е правото на държавата-членка, в която е извършено нарушението, или правото на държавата-членка, в която са настъпили последиците от нарушението.

Член 3

Структури, компетентни да предявяват искове

За целите на настоящата директива „компетентна структура“ означава орган или организация, които, след като са надлежно създадени в съответствие с правото на държава-членка, имат законен интерес да гарантират спазването на разпоредбите, посочени в член 1, и по-специално:

а) един или повече независими обществени органи, специално натоварени със защита на интересите, посочени в член 1, в държавите-членки, в които съществуват подобни органи; и/или

б) организации, чиято цел е да защитават интересите, посочени в член 1, в съответствие с критериите, определени в тяхното национално законодателство.

▼B

Член 4

Нарушения, извършени в рамките на Общността

1. Всяка държава-членка предприема мерките, необходими, за да се гарантира, че в случай на нарушение, възникнало в същата държава-членка, всяка компетентна структура от друга държава-членка може да се обърне към съда или административния орган, посочени в член 2, като представи списъка, предвиден в параграф 3 от настоящия член, когато интересите, защитавани от тази компетентна структура, са засегнати от нарушението. Съдилищата или административните органи приемат този списък като доказателство за правоспособността на съответната компетентна структура, без това да засяга тяхното право да проверят дали целта на компетентната структура оправдава предявяването на иск за конкретното производство.

2. С оглед борба с нарушенията, извършени в рамките на Общността, и без да засягат правата, признати на други субекти съгласно националното законодателство, държавите-членки по молба на техните компетентни структури съобщават на Комисията, че посочените структури са компетентни да предявят иск по смисъла на член 2. Държавите-членки информират Комисията за наименованията и целите на тези компетентни структури.

3. Комисията съставя списък на компетентните структури, посочени в параграф 2, в който е описана тяхната цел. Този списък се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*; всяка промяна в този списък се публикува незабавно, като на всеки шест месеца се публикува актуализиран списък.

Член 5

Предварителни консултации

1. Държавите-членки могат да въвеждат или да запазят разпоредби, съгласно които страната, която възнамерява да предяви иск за преустановяване на нарушение, може да започне това производство само след като е направила опит да постигне преустановяване на нарушението чрез консултация с ответната страна или с ответната страна и с компетентна структура по смисъла на член 3, буква а) на държавата-членка, в която е предявен искът за преустановяване на нарушение. Държавата-членка има право да реши дали страната, която възнамерява да предяви иск за преустановяване на нарушение, трябва да се консултира с компетентна структура. Ако нарушението не бъде преустановено в срок от две седмици след получаване на искането за провеждане на консултация, заинтересованата страна може да предяви иск за преустановяване на нарушението без допълнително отлагане.

2. Редът и условията за провеждане на предварителни консултации, приети от държавите-членки, се съобщават на Комисията и се публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз*.

▼B

Член 6

Доклади

1. На всеки три години и за първи път не по-късно от 2 юли 2003 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за прилагането на настоящата директива

2. В своя първи доклад Комисията разглежда по-специално:

а) приложното поле на настоящата директива и в частност защитата на колективните интереси на лицата, упражняващи търговска, промишлена и занаятчийска дейност или свободна професия;

б) приложното поле на настоящата директива, както е определено от ►M2 актовете на Съюза, изброени в приложение I ◄;

в) дали предварителната консултация, предвидена в член 5, е допринесла за ефективната защита на потребителите.

Ако е необходимо, този доклад се придружава от предложения за изменение на настоящата директива.

Член 7

Разпоредби, предоставящи по-широки права на действие

Настоящата директива не препятства държавите-членки да приемат или запазят разпоредби, целящи предоставяне на компетентните структури и на всички други заинтересовани лица на по-широки права на действие на национално равнище.

Член 8

Прилагане

Държавите-членки съобщават на Комисията текста на разпоредбите от националното си законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 9

Отмяна

Директива 98/27/ЕО, изменена с директивите, посочени в приложение II, част А, се отменя, без да се засягат задълженията на държавите-членки относно сроковете за транспониране в националното право и за прилагане на директивите, посочени в приложение II, част Б.

Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение III.

Член 10

Влизане в сила

Настоящата директива влиза сила на 29 декември 2009 г.

Член 11

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ I

►M2 СПИСЪК НА АКТОВЕТЕ НА СЪЮЗА ◄, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 1 ([1])

1. Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договори, сключени извън търговския обект (ОВ L 372, 31.12.1985 г., стр. 31).

2. Директива 87/102/ЕИО на Съвета от 22 декември 1986 г. за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно потребителския кредит (ОВ L 42, 12.2.1987 г., стр. 48) ([2]).

3. Директива 89/552/ЕИО на Съвета от 3 октомври 1989 г. относно координиране на някои разпоредби, формулирани в действащи закони, подзаконови и административните актове на държавите-членки, отнасящи се до упражняване на телевизионна дейност: членове 10—21 (ОВ L 298, 17.10.1989 г., стр. 23).

4. Директива 90/314/ЕИО на Съвета от 13 юни 1990 г. относно пакетните туристически пътувания, пакетните туристически ваканции и пакетните туристически обиколки (ОВ L 158, 23.6.1990 г., стр. 59).

5. Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителски договори (ОВ L 95, 21.4.1993 г., стр. 29).

6. Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защита на потребителя по отношение на договорите от разстояние (ОВ L 144, 4.6.1997 г., стр. 19).

7. Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 г. относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции (ОВ L 171, 7.7.1999 г., стр. 12).

8. Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар („Директива за електронната търговия“) (ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1).

9. Директива 2001/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 ноември 2001 г. за утвърждаване на кодекс на Общността относно лекарствени продукти за хуманна употреба: членове 86—100 (ОВ L 311, 28.11.2001 г., стр. 67).

10. Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2002 г. относно дистанционната търговия на потребителски финансови услуги (ОВ L 271, 9.10.2002 г., стр. 16).

11. Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар (ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22).

([1]) Директивите, посочени в точки 5, 6, 9 и 11, съдържат специални разпоредби относно исковете за преустановяване на нарушения.

([2]) Посочената директива се отменя и заменя с Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителските кредити (ОВ L 133, 22.5.2008 г., стр. 66), считано от 12 май 2010 г.

▼**B**

12. Директива 2006/123/CE на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар (ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36).

13. Директива 2008/122/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 януари 2009 г. относно защитата на потребителите по отношение на някои аспекти на договорите за разпределено във времето ползване на собственост, дългосрочни ваканционни продукти, препродажба и замяна (ОВ L 33, 3.2.2009 г., стр. 10).

▼**M1**

14. Директива 2013/11/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. за алтернативно решаване на потребителски спорове (ОВ L 165, 18.6.2013 г., стр. 63): член 13.

▼**M2**

15. Регламент (ЕС) № 524/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. за онлайн решаване на потребителски спорове (Регламент за ОРС за потребители) (ОВ L 165, 18.6.2013 г., стр. 1): член 14.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ЧАСТ А

Отменената директива и нейните последващи изменения

(посочени в член 9)

Директива 98/27/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 166, 11.6.1998 г., стр. 51).	
Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 171, 7.7.1999 г., стр. 12).	единствено член 10
Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1).	единствено член 18, параграф 2
Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 271, 9.10.2002 г., стр. 16).	единствено член 19
Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22).	единствено член 16, параграф 1
Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36).	единствено член 42

ЧАСТ Б

Срокове за транспониране в националното право и за прилагане

(посочени в член 9)

Директива	Срок за транспониране	Дата на прилагане
98/27/ЕО	1 януари 2001 година	—
1999/44/ЕО	1 януари 2002 година	—
2000/31/ЕО	16 януари 2002 година	—
2002/65/ЕО	9 октомври 2004 година	—
2005/29/ЕО	12 юни 2007 година	12 декември 2007 година
2006/123/ЕО	28 декември 2009 година	—

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Директива 98/27/ЕО	Настоящата директива
Членове 1—5	Членове 1—5
Член 6, параграф 1	Член 6, параграф 1
Член 6, параграф 2, първа алинея, първо тире	Член 6, параграф 2, първа алинея, буква а)
Член 6, параграф 2, първа алинея, второ тире	Член 6, параграф 2, първа алинея, буква б)
Член 6, параграф 2, първа алинея, трето тире	Член 6, параграф 2, първа алинея, буква в)
Член 6, параграф 2, втора алинея	Член 6, параграф 2, втора алинея
Член 7	Член 7
Член 8, параграф 1	—
Член 8, параграф 2	Член 8
—	Член 9
Член 9	Член 10
Член 10	Член 11
Приложение	Приложение I
—	Приложение II
—	Приложение III